

Tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning

I Socialstyrelsens författningssamling (SOSFS) publiceras myndighetens föreskrifter och allmänna råd.

- Föreskrifter är bindande regler.
- Allmänna råd innehåller rekommendationer om hur en författning kan eller bör tillämpas och utesluter inte andra sätt att uppnå de mål som avses i författningen.

Socialstyrelsen ger årligen ut en förteckning över gällande föreskrifter och allmänna råd.

SOSFS kan beställas från Socialstyrelsens beställningsservice,
120 88 Stockholm, fax 08-779 96 67, e-post socialstyrelsen@strd.se

ISSN 0346-6000 Artikelnr 2012-12-12

Tryck: Edita Västra Aros, Västerås 2012

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om tandvård vid långvarig sjukdom eller funktions- nedsättning;

**SOSFS
2012:17 (M)**

Utkom från trycket
den 4 december 2012

beslutade den 28 november 2012.

Socialstyrelsen föreskriver följande med stöd av 13 § första stycket 2 och andra stycket tandvårdsförordningen (1998:1338) och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid bedömningen av om en person har stora behov av tandvård på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning och enligt 15 a § sjätte stycket tandvårdslagen (1985:125), ska omfattas av bestämmelserna om avgifter i den öppna vården enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763).

Den tandvård som avses är enligt 3 a § första stycket tandvårdsförordningen (1998:1338) tandvårdsbehandling på personer som har stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling på grund av

1. svår psykisk funktionsnedsättning,
2. Parkinsons sjukdom,
3. multipel skleros,
4. cerebral pares,
5. reumatoid artrit,
6. systemisk lupus erythematosus,
7. sklerodermi,
8. amyotrofisk lateralskleros,
9. orofacial funktionsnedsättning eller
10. symtom som kvarstår sex månader efter det att personen har fått hjärninfarkt eller hjärnblödning (stroke).

Enligt 3 a § andra stycket samma förordning avses även tandvårdsbehandling på personer som på grund av en sällsynt diagnos har

1. stora svårigheter att sköta sin munhygien,
2. stora svårigheter att genomgå tandvårdsbehandling eller
3. orofaciala symtom.

2 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med:

funktionstillstånd	tillstånd hos en persons kroppsfunktioner och kroppsstrukturer samt förmåga till aktivitet och delaktighet
sällsynt diagnos	en diagnos som finns hos högst 100 personer per miljon invånare och leder till omfattande funktionsnedsättning

Läkarintyg

3 § De sjukdomar och funktionsnedsättningar som anges i 3 a § tandvårdsförordningen (1998:1338) ska styrkas av läkare genom ett läkarintyg på en särskild blankett (*bilagan*).

En annan blankett får dock användas för att styrka diagnosen amyotrofisk lateralskleros eller en sällsynt diagnos med orofaciala symptom, om blanketten är fastställd av Socialstyrelsen eller Försäkringskassan.

Bedömning av funktionstillstånd

4 § En person som har en sådan långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning som anges i 3 a § första stycket och andra stycket 1 och 2 tandvårdsförordningen (1998:1338) ska anses ha stora behov av tandvård, om hans eller hennes funktionstillstånd bedöms leda till stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling.

För att en persons funktionstillstånd ska anses leda till stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling ska han eller hon ha en svår till fullständig funktionsnedsättning, strukturavvikelse eller aktivitetsbegränsning.

En person som har sjukdomen amyotrofisk lateralskleros ska dock anses ha stora behov av tandvård utan att någon bedömning av hans eller hennes funktionstillstånd behöver göras.

5 § Bedömningen av en persons funktionstillstånd ska göras av en läkare.

Bedömningen ska göras under avsnitt 3 i blanketten (*bilagan*).

Allmänna råd

Socialstyrelsens svenska version av WHO:s publikation ”Klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa” kan ge ytterligare vägledning vid bedömningen.

Sällsynt diagnos med orofaciala symtom enligt 3 a § andra stycket 3 tandvårdsförordningen (1998:1338)

Allmänna råd

Orofaciala symtom kan vara tal-, ät-, sväljsvårigheter eller nedsatt salivkontroll.

Undantagsbestämmelse

6 § Socialstyrelsen kan medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2013.

Socialstyrelsen

LARS-ERIK HOLM

Lisa van Duin

LÄKARINTYG
vid långvarig sjukdom eller funktions-
nedsättning enligt 3 a § tandvårds-
förordningen (1998:1338)

1. Personuppgifter

Efternamn och förnamn		Personnummer
Utdelningsadress	Postnummer	Postort
Identiteten styrkt genom ☐ personlig kännedom ☐ identitetshandling		

2. Sjukdom eller funktionsnedsättning

☐ Svår psykisk funktionsnedsättning <i>Fyll även i 3.1</i>
☐ Parkinsons sjukdom <i>Fyll även i 3.2</i>
☐ Multipel skleros <i>Fyll även i 3.3</i>
☐ Cerebral pares <i>Fyll även i 3.4</i>
☐ Reumatoid artrit <i>Fyll även i 3.5</i>
☐ Systemisk lupus erythematosus <i>Fyll även i 3.6</i>
☐ Sklerodermi <i>Fyll även i 3.7</i>
☐ Amyotrofisk lateralskleros (enbart diagnosen behöver styrkas, ingen ytterligare bedömning krävs)
☐ Orofacial funktionsnedsättning <i>Fyll även i 3.8</i>
☐ Symtom som kvarstår sex månader efter hjärninfarkt eller hjärnblödning (stroke) <i>Fyll även i 3.9</i>
☐ Sällsynt diagnos utan orofaciala symtom, ange vilken: <i>Fyll även i 3.10</i>
☐ Sällsynt diagnos med orofaciala symtom, ange vilken: <i>Fyll även i 4</i>

3. Bedömning enligt 4 § av om patientens funktionstillstånd leder till stora svårigheter att sköta munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling

3.1 Svår psykisk funktionsnedsättning (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b164	Kognitiva funktioner		
d2102	Att företa en enstaka uppgift självständigt		
d2301	Att klara daglig rutin		
d240	Att hantera psykologiska krav vid tandvårdsbesök		
d5702	Att söka professionell hjälp och följa medicinska och andra hälsoråd		
d179	Att tillämpa kunskap		
Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling		Ja	Nej

SOSFS 2012:17 Bilaga (2012-12)

3.2 Parkinsons sjukdom (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b5105	Att svälja		
b735	Muskeltonus (rigiditet)		
b760	Kontroll av viljemässiga rörelser		
b7651	Tremor		
d440	Handens finmotoriska användning		
b164	Kognitiva funktioner		
d2102	Att företa en enstaka uppgift självständigt		
d2301	Att klara daglig rutin		

Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling	Ja	Nej

3.3 Multipel skleros (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b5105	Att svälja		
b7301	Kraft i armmuskler		
b7351	Muskeltonus i armmuskler		
b7651	Tremor		
b760	Kontroll av viljemässiga rörelser		
b7308	Pares i ansiktsmuskulatur		
b164	Kognitiva funktioner		
d2102	Att företa en enstaka uppgift självständigt		
d2301	Att klara daglig rutin		

Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling	Ja	Nej

3.4 Cerebral pares (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b735	Muskeltonus (spasticitet)		
b7602	Koordination av viljemässiga rörelser		
b7650	Ofrivilliga muskelsammandragningar		
b7653	Stereotypier och motoriska perseverationer		
b164	Kognitiva funktioner		

Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling	Ja	Nej

3.5 Reumatoid artrit (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b710	Rörlighet i leder		
b735	Muskeltonus (rigiditet)		
b2801	Ledsmärta		
d440	Handens finmotoriska användning		
b7100	Capförmåga		

Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling	Ja	Nej

3.6 Systemisk lupus erythematosus (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b280	Led- och muskelsmärta		
b289	Smärta i munslimhinnan på grund av sår		
b7100	Gapförmåga		
d2102	Att företa en enstaka uppgift självständigt		
d2301	Att klara daglig rutin		
Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling		Ja	Nej

3.7 Sklerodermi (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning, strukturavvikelse eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b5105	Att svälja		
b7100	Gapförmåga		
s8100	Fibrotiserad orofacial vävnad		
d4453	Att vända eller vrida händer eller armar		
d440	Handens finmotoriska användning		
Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling		Ja	Nej

3.8 Orofacial funktionsnedsättning (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller strukturavvikelse i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b5105	Att svälja		
b7100	Gapförmåga		
b730	Muskelkraftsfunktioner		
s7101	Förlust av delar av mandibeln eller maxillan		
s7101	Medfödda eller förvärvade defekter, deformiteter eller kraniofaciala missbildningar		
s8100	Fibrotiserad orofacial vävnad		
Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling		Ja	Nej

3.9 Symtom som kvarstår sex månader efter hjärnfarkt eller hjärnblödning (stroke) (fyll i samtliga rader)

ICF-kod	Patienten har en svår till fullständig funktionsnedsättning eller aktivitetsbegränsning i nedanstående funktionstillstånd	Ja	Nej
b156	Perceptuella funktioner		
b5105	Att svälja		
b7308	Pares i ansikte eller tunga		
b7301	Kraft i armmuskler		
d179	Att tillämpa kunskap		
b164	Kognitiva funktioner		
d2102	Att företa en enstaka uppgift självständigt		
d2301	Att klara daglig rutin		
Patienten har, efter en bedömning av ovanstående funktionstillstånd, stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling		Ja	Nej

3.10 Sällsynt diagnos utan orofaciala symtom

Patienten har stora svårigheter att sköta sin munhygien eller att genomgå tandvårdsbehandling	Ja	Nej
---	----	-----

4. Sällsynt diagnos med orofaciala symtom

Beskriv kortfattat patientens orofaciala symtom

5. Ovanstående uppgifter och bedömningar intygas

Ort och datum	Läkarens namnteckning	
Läkarens efternamn och förnamn	Befattning	
Tjänsteställe		
Utdelningsadress	Postnummer	Postort
Telefon (inkl. riktnummer)	E-post	

